

Feb 26th, 2009

Cuän phim chiäm nhiäu giäi thäng Oscars nhät trong käi häi Đän änh năm nay là phim “Slumdog Millionaire”. Vìä cä trao giäi này có mät ý nghĩa đäc biät vä mäi quan hä quäc tä và tình cäm cäa con ngäoi väi con ngäoi nói chung trên thä giäi. Täa đä cuän phim có thä đäch nhä sau: “Tä nhà ä chuät đän triäu phú”. Đó là câu chuyän cäa hai em nhä đi ăn xin läm rác, säng chui rúc, ngä trong nhäng đäng nhà đä nát cäa mät xóm nghèo điều tàn. Näi đó ä đâu väy? Đó là Mumbai, mät đäi đô thä läng läy, thä đô tài chính cäa än Đä. Näi đây thäi xäa ngäoi Pháp gäi là Bombay, vào tháng 11 năm ngoái đã bä khäng bä tän công đä đäi làm chän đäng đä luän thä giäi. Hai em nhä đóng phim là hai em trai än Đä, lên 9 và 10 tuäi, thuäc mät gia đình nghèo đồng con säng ä Mumbai.

Tä cänh säng tuyät väng, hai em đã phän đäu chäng läi nghäch cänh đä räi län lên trä thành triäu phú. “Slumdog Millionaire” đäc trao đän 8 giäi thäng: phim hay nhät, đäo đän giäi nhät, 2 giäi vä âm nhäc, chuyän phim và 3 giäi vä kä thuät. Hai em đóng vai này đã đäc đón tä än Đä qua đä đä buäi lãnh giäi väi sä hoan hô nhiät liät cäa khán giä. Đäc biät cũng trong giä phút cäa Đäi häi Oscars, dân các xóm nghèo quanh thành phä Mumbai đã tä täp đông đä có täi cä triäu ngäoi reo hò nhäy múa mäng rä, chäa kä đän hàng triäu ngäoi khác xem truyän hình ä nhà cäa thành phä 65 triäu dân mäy. Mät phim änh môät cuäc säng xã häi cäa mät näc ngoài đäc nhiäu giäi Oscars nhä väy cũng hiäm có, nhäng có đäc điäm là các nhà làm phim Mä đã väi täi än Đä, có mät nän văn hóa khác các näc Âu Mä và mät dân sä đông vào hàng nhì trên thä giäi. än Đä tä hàng ngàn năm qua vän là mät näc nghèo, kinh tä chä mäi phát triän mänh trong mät chäc năm gän đây nhä nän giáo đäc quäc gia đã mä räng vä khoa häc kä thuät. Hình änh cäa hai em nhä đã vän lên tä cänh nghèo khä đä trä thành giäu län cũng nhä hình änh mät näc đông dân và nghèo säp tiän lên đä trä thành mät cäng quäc kinh tä đã chäng minh mät nguyên lý đäc nhà bác häc Charles Darwin gäi là luät tiän hóa. Châm ngôn cäa luät tiän hóa là “Sä säng còn cäa kä thích äng nhät (Survival of the fittest)”. Thích äng cái gì? Thích äng väi hoàn cänh, väi thäi thä. Tôi nghĩ cuän phim là mät sä nhäc nhä cho näc Mä đang phäi đäng đäu väi nhäng khó khăn ghê gäm vä kinh tä cũng nhä vä chiän tranh ä bên ngoài. Đäi väi näc Mä, khäng hoäng kinh tä cũng nhä cuäc chiän đánh khäng bä đäu có liên can đän quan hä quäc tä. Väy näc Mä phäi thích äng väi hoàn cänh này nhä thä nào?

Träc cä hät hãy nói vä sä thích äng cäa mät cá nhân. Thích äng không có nghĩa là hai tay buông xuôi, mäc cho hoàn cänh xô đäy đä räi bä đào thäi trong xã häi đang säng. Thích äng không có nghĩa là đäu hàng mà phäi tranh đäu bät đäu tä bän thân cäa chính mình, xóa bä nhäng tä täng, nhäng quan niäm cä hä läi thäi đä tranh đäu tiän lên theo đà tiän hóa cäa täp thä, cäa cäng đäng xã häi trong näc. Đây là lãnh väc đäi phó väi bên ngoài đä tùy cä äng biän, có thä nhät thäi. Nhäng bên trong, nghĩa là ä lãnh väc tä duy và tâm linh, nhäng giá trä tinh thän trong sáng và cao quý nhät vän phäi giä cho väng, không thä thay đäi. Thä đä lòng nhän đäo, nghĩa làm ngäoi, bän phän đäi väi nhà, väi näc.

Väy còn täp thä thì sao? ä đây vän đä thích äng phäc täp hän nhiäu, ngay tä täp thä nhä nhät là cäng đäng dân chúng ä bät cä xã häi nào. Trong mät näc có chä đä tä do dân chä, chuyän muän ngäoi nhä mät, nhät nhät đäu thông qua đä nghĩ nhä nhau, làm nhä nhau nhä mäy anh räbät là chuyän không täng, nó chä có ä mät chä đä tài chuyên chä. Vì thä trong mät

c^ong đ^ong xã h^oi h^oc dân chúng c^oa m^ot n^oc dân ch^o, nh^ong t^o t^ong và hành đ^ong khác bi^ệt đ^ou có th^o n^oy n^o. Trong m^ot xã h^oi t^o do kinh doanh, s^o c^onh tranh ngh^o nghi^êp không th^o nào tránh và đôi khi cũng có s^o l^om đ^ong đ^oa đ^on nh^ong chia r^o v^o chính tr^o nh^ong v^on ^o trong khung c^onh c^oa lu^ut pháp. Dù sao tình tr^ong này cũng không th^o t^o thành m^ot s^o phân hóa đáng ng^oi, b^oi vì k^o c^on tr^o ch^o là thi^u s^o, không th^o ^onh h^ong đ^on xu th^o chung c^oa đa s^o đòi th^ích ^hng v^oi th^oi th^o. Đa s^o th^ong thi^u s^o là quy lu^ut dân ch^o.

B^oi v^oy qua đ^on tình hình chính tr^o c^oa c^o n^oc, v^on đ^o th^ích ^hng m^oi th^oc s^o quan tr^ong, vì đây là y^ou t^o quy^ut đ^onh cho hai lãnh v^oc kinh t^o và quân s^o c^oa m^ot n^oc. Hai lãnh v^oc này b^ot bu^oc ph^oi đ^oa đ^on v^on đ^o đ^oi ngo^oi. Đ^oc bi^ệt đ^oi v^oi m^ot siêu c^ong nh^o n^oc M^o, chính sách đ^oi ngo^oi l^oi càng quan tr^ong h^on nhi^u. V^oy n^oc M^o c^on ph^oi th^ích ^hng nh^o th^o nào đ^o kh^oi b^o đào th^oi ra kh^oi ng^oi v^o siêu c^ong, m^onh nh^ot th^o gi^oi v^o kinh t^o cũng nh^o v^o quân s^o? Tôi mu^on đ^ot câu h^oi này v^oi hai đ^ong C^ong Hòa và Dân Ch^o mà t^o th^oi xa x^oa v^on thay nhau lãnh đ^oo n^oc M^o. Có khi B^och ^oc n^om trong tay m^ot đ^ong, còn Qu^oc H^oi cũng có khi C^ong Hòa n^om đa s^o, cũng có khi Dân Ch^o n^om đa s^o.

T^oi th^o ba TT Obama đã lên ti^ong tr^oc Qu^oc h^oi L^ong vi^on đ^o trình b^oy v^o đ^on đ^ong s^op t^oi c^oa k^o ho^och c^ou nguy kinh t^o. Ông nói: “S^o gi^oi quy^ut nh^ong khó khăn không ^o ngoài t^om tay c^oa chúng ta. Đ^ou c^on thi^ot cho đ^ot n^oc là chúng ta ph^oi h^op nhau l^oi, đ^ong đ^ou v^oi nh^ong th^o thách, và m^ot l^on n^oa h^oy nh^on l^oy trách nhi^um v^o t^ong lai c^oa chúng ta”. Đ^on t^o này không ph^oi ch^o dành cho Qu^oc h^oi mà th^ot ra ông Obama mu^on nói v^oi t^ot c^o dân M^o đ^o đem l^oi ni^um tin và hy v^ong gi^oa lúc tình th^o có v^o nh^o tuy^ut v^ong tr^oc m^oi h^oa s^op đ^o. Ông cam k^ot: “Chúng ta s^o xây đ^ong l^oi, chúng ta s^o ph^oc h^oi và n^oc M^o s^o m^onh h^on tr^oc”.

Ngoài nh^ong v^on đ^o c^op bách v^o tài chính, Obama đã nêu lên m^oc 3 tiêu chí c^oa đ^on đ^ong dài: c^oi ti^on năng l^ong, y t^o và giáo d^oc. Phòng h^op và c^o đ^oy hành lang trên l^ou đ^oy khách m^oi đã đ^ong lên v^o tay hoan hô đ^on 60 l^on, phía đ^ong C^ong hòa ch^o có kho^ong 30 l^on đ^ong lên v^o tay chung v^oi c^o phòng h^op. Theo k^ot qu^o th^om dò, 85% dân chúng M^o c^om th^oy l^oc quan h^on v^o c^op lãnh đ^oo m^oi c^oa h^o.

Hành pháp và L^op pháp là hai ngành lãnh đ^oo đ^ot n^oc, do dân b^ou. Tr^oc s^o b^ot đ^ong c^oa nh^ong ph^on t^o c^oc đ^oan đ^oi v^oi k^o ho^och C^ou nguy Kinh t^o c^oa T^ong Th^ong Obama, “s^o s^ong còn c^oa k^o th^ích ^hng nh^ot” có th^o đ^on mu^on. Nh^ong mu^on còn h^on không.